

Eyka avdrøg hjá kommunum - minni virksemini!

Oddagrein

LANDSSTYRISMAÐURIN í kommunumálinum, Eilíf Samuelsen, roynir at halda føroysku kommununum í einum fœstum taki, og ger samstundis til einkis hugsjónina um kommunalt sjálvstýri. Harafturat kœvir krav hansara royndir at økja virksemini í landinum.

FÍGGJARSTØÐAN hjá fleiri kommunum er batnað, samstundis sum rentustigið er lækkað. Hetta ger, at kommunurnar hava størri inntøkur og meiri av peningi er til taks. Sum skilst, vilja allar kommunur seta skattaprocentið niður og aðrar eru sinnaðar at gera onkrar iløgur.

HESUM er landsstýrismaðurin hjá sambandsflokkinum imóti. Hann krevur, at tær kommunur, sum eru í hesi støðuni, skulu gjalda meiri í avdrøgum, so skuldin hjá hesum kommunum minkar meiri enn tað, ið annars er fastlagt í semjuni millum kommunurnar og figgingarstovnar.

KRAV hjá Eilífi Samuelsen kann í fyrstu atlugu tykjast skilgott, tí sjálvandi er gott at sleppa av við eina skuld, sum er alt ov stór hjá flestu kommununum.

MEN ER tað nú so skilgott kortini at lata alt fara til eyka avdrøg? Um vit siga, at ein kommuna í staðin fyri at gjalda eyka avdrøg, heldur lækkar skattaprocentið, so gevur henda loysnin borgarum meiri pening um hendi. Hesin fer so í umfar og fer kanska til viðlíkahald, smærri iløgur ella økta nýtslu. Ein partur endar so aftur hjá landskassanum sum sum tollur ella mv.

HIN MØGULEIKIN hjá kommunum er at gera onkra neyðuga iløgu ella gera ymiskt viðlíkahald, sum hevur ligið á láni í nógvum kommunum, síðani kreppan tók seg upp. Báðir møguleikarnir, sum her eru nevndir, skapa eitt ávíst virksemini í kommununi og í landinum.

AFTURÍMÓTI hesum møguleikum stendur so kravið hjá Eilífi Samuelsen, sum hevur við sær, at kommunurnar skulu gjalda eyka til nakrar figgingarstovnar, sum hava so nógv pengar, at teir verða settir í útlensk virðisbrøv ella útlenskar peningatsovnar. Har skapa teir púrt einki virksemini! Tí er kravið hjá Eilífi Samuelsen ikki gagnligt og er heldur ikki í samljóði við tosið hjá øðrum samgongumonnum um skattalætta.

Sosialurin

Politisk viðmerking

Hvat ætla samgongumenn við post- og telefonverkinum

– Hevur landsstýrissamgongan gjørt sær nakrar ætlanir um, hvørjar tænastur skulu vera úti um landið, spyr suðuroyartingmaðurin, Henrik Old

Eftir ætlanini hjá postverksleiðsluni og landsstýrismanninum hjá gamla sjálvstýrinum, so skulu posthúsin úti um landið leggjast niður skjótast møguligt. Páskotið um at gera postverkið til eitt partafelag fyri at tað skal gerast kappingarført, kann ikki bliva til annað enn, at flest øll posthúsin úti um landið verða lögð niður.

Hevur landsstýrissamgongan gjørt nakra ætlan um, hvør tænasta skal varðveitast úti um landið? Nei, tað hevur talan ikki verið um í samgonguni, ella millum samgongumenn, sum valdir eru úti um landið. Nær hava tit sitið saman og tosa um hesi viðurskipti?

Tá tann dagur kemur, at partabøv verða seld út til einstaklingar í postverkinum, so verða tað sjálvsagt ikki bygdinrar, sum koma

at sita við meirilutanum og sostatt fáa nakra ávirkan á raksturinn. Tá er vegurin greiður fyri einum posthúsi í Føroyum. Meirilutin ræður...

Sjálvt í einum almennum partafelag sum ætlanin er, at tað skal vera at byrja við, so er politiski viljin settur út av spælinum, og tá er greitt, at áðrenn 1998 er úti, er eitt posthús í Norðoyggjum, eitt í Suðuroy og einki í Sandoyinni (útbreiðslan verður úr Havn), kanska tvey Eysturoy og so framvegis. Soleiðis at áðrenn ár 2000 verður eitt posthús í landinum og all starvsfólkini í starvi í Havn.

Ætla tit í samgonguni at sita og hyggja eftir, meðan gamla sjálvstýri sorar tað niður, sum bygt er upp við tógvið stríð gjøgnum mong ár, soleiðis at útjaðarin liggur í oyði, hvat almennum

tænastum viðvíkur.

Sámal Petur í Grund og Helena Dam á Neystabø gevast ikki fyrr enn øll almennt tænata úti um landið er lögð í oyði. Vit minnst, hvussu hesi bæði pindust, tí at føroyingar sluppu eina biliga og góða ferð til Skotland!

Tá talan er um telefonverkið, so er ætlanin sera sjónsk og greið. Allir føroyingar hava gildið eitt høgt telefongjald fyri at útbyggja telefonnetið um alt landið, so sjálvt tey mest avbyrgdu økini fáa somu tænastu sum miðstaðarøkið.

Nú er tað mesta av útbyggingunum framdar, og telefonverkið hevur nú í fleiri ár givið eitt rimuligt yvirskot, sum nú átti at komið øllum til góðar við lægri gjaldi fyri brúkið av telefonini. Hesi bæði frammanfyri nevndu tola

ikki at síggja hetta yvirskot, og í staðin fyri at øll sum gildið hava fáa ágóðan, so skal hann lutast út til nøkur fá. Ætla allir samgongumenn at góðtaka hetta? Var tað hetta, tit skrivaðu undir upp á í samgonguskjalinum...?

Henrik Old
løgtingsmaður

Breið semja um nýggjan NATO-bygnað

Jákup Olsen, næstformaður í uttanlandsnevnd Løgtingsins, sum hevur verið á norðurlandskari ráðstevnu í Finnlandi, skivrar

Í gjármorgunin 25. aug. í besta summarveðri setti presidenturin fyri Norðurlanda Ráðnum, Olaf Salmen, fyrstu Trygdarpolitisku ráðstevnu Norðurlandaráðsins í Ríkisdagsbygninginum í Helsingfors, 8 ár eftir at Berlinmúrurin er fallin.

Finski statsministerin Pavo Lipponen innleiddi síðani og nevndi m.a., at baltisku londini eru fri og sjálvstøðug nú – hernaðarlugu reimingarnar eru burtur, og hann undirstrikaði, at Estland, Letland og Litauen skjótt áttu at gerast limir í Nato.

Uttanríkisráðharri Norøgs, Bjørn Tore Godal, var næsti røðari, og tosaði hann nógv um Barentsumráðið, enn eitt gott dømi um samarbeiði við Russland, og eisini hann segði, at baltisku londini skjótt áttu at gerast limir í evropeiska samstarvinum.

Eisini Vatoranta úr Finnlandi, uttanríkisráðharri Letlands, Valdis Birkovs, og verjumálaráðharri í Svøríki, Bjørn von Sydow, umrøddu tey nýggju trygdarpolitisku tiltøkini og avbjóðingarnar í Norðurevropa.

Eftir hetta vóru innleggini umrødd í flokksbólum Norðurlandaráðsins, sum komu við hvør sínum áliti, sum nógv kjak var um.

Í morgun vóru trygdarpolitisk úttil fyri samstarvi av demokratiskum mannaættingum og figgarligari menning á skránni.

Uttanríkisráðharri Íslands, Haldór Ásgrímsson, legði fyri, og nevndi hann londini í Norðurlantshavi, sum vóru knýtt at fiskivinnuni og harav at einum reinum havumhvøvi.

Rogar Linster úr ráðharraráðnum hjá EU byrjaði sítt innlegg við at nevna gamla orðafellið: „Vilja tit hava frið, so fyrireiki tykkum til bardaga.“ Hetta er dømi um tað gamla og avoldaða segði hann, tí nú eitur tað: „Vilja tit hava frið, so fyrireiki tykkum til frið.“

Til seinast sóknadist hann eftir svári uppá nýggjari ábyrgd, sum eru krøvini fyri frið í Evropa.

Norman Rag úr Nato nevndi 16 limalond og segði, at teir seinastu limirnir enn ikki vóru komnir uppá tað nýggja og broyttta Nato.

Hann vónaði, at Nato og Russland og harvið eisini

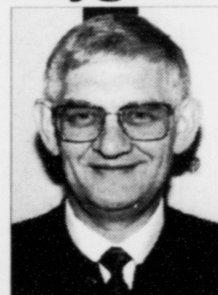
Ukraine komu til sættis um at fremja størri stabilitet í Evropa.

Seinasta innleggið áðrenn kjakið fyri døgurða hevði Henning Christoffersen úr Danmark, sum segði, at tað eru nógv fleiri felags áhugamáli í Evropa enn øvugt, og at tey lond, sum søkja um limaskap biðja um tryggileika.

Hann segði, at tað evropeiska systemið hekk ikki saman, um ein partur var burtur: verjan, demokratið, mannaættindini, umhvørvið ella tað figgarliga.

Eftir døgurðan vóru 4 røðarar, sum hvør í sínum lagi skuldu víðgera evnið: Viðkanina av Nato eystur eftir og trygdarpolitisku fylgjurnar fyri londini við Eystrasalt.

Danski verjumálaráðharriin, Hans Hækkerup, tosaði leingi og væl um gott samstarv við Russland, sum nú hevði nærkað seg Nato. Umboði fyri Polen og uttanríkisráðharri Finnlands røddi um sama evni, men við størsta áhuga var sett fram til røðaran, varuttanríkisráðharran Russlands, Alexander Avdeev, sum segði, at nú mátti gerast upp ímillum tær hernaðarlugu dok-

Jákup Olsen, løgtingsmaður úr Vági

trinirnar og segði, at Russland vildi vera tíð til at skapa eitt nýtt trygdartilak í Evropa. Størstu trupulleikarnir í Evropa vóru terrorismi og tey etnisku stríðsmálini, og hann undirstrikaði, at rástýrki var avoldað og dugdi ikki meira.

Hann endaði við at siga, at Russland hevði verið ein partur av Norðanlondunum í fleiri 1000 ár, sum hann tók til.

Nógvar luttakarar høvdu orðið og flest allir styðjaðu teir upptøkuna av fleiri limum í Nato.

Breið semja var eisini um ein nýggjan bygna í Nato, eins og semja var um at loysa spurningar, standa saman og lýta frameftir.